

Original Article

The Effect of Role-Modeled Professional Ethics Instruction on the Nursing and Midwifery Students' Moral Performance: A Semi-Experimental Study

Aazam Soltaninejad¹ , Nasibe Salari¹, Neda Dastyar^{1,*}

¹ School of Nursing and Midwifery, Jiroft University of Medical Sciences, Jiroft, Iran

Article history:

Received: 23 November 2022

Revised: 07 April 2023

Accepted: 08 April 2023

ePublished: 20 September 2023

***Corresponding author:**

Neda Dastyar, School of Nursing and Midwifery, Jiroft University of Medical Sciences, Jiroft, Iran
Email: nedadastyar98@gmail.com

Abstract

Background and Objective: Professional ethics instruction could guarantee the ethical performance of nurses and midwives. This study aimed to investigate the effect of role-modeled professional ethics instruction on the moral performance of nursing and midwifery students.

Materials and Methods: This semi-experimental single-group before-after study was conducted on two separate groups of nursing and midwifery students who were selected using the census method. The intervention was role-modeled professional ethics instruction in six sessions for each group (5 cases per group) in different wards. The required data were collected using the nurses' moral performance questionnaire and midwifery codes of ethics questionnaire (online version) administered before and one month after the intervention. Data were analyzed in SPSS software (version 16).

Results: A total of 59 students were included in the study. There was a positive and significant correlation before and after role-modeled instruction as an intervention in terms of moral performance scores in the nursing students' group ($P=0.000$ $r=0.554$) and an insignificant positive correlation in the midwifery students' group ($P=0.23$ $r=0.324$). Furthermore, there was an insignificant poor correlation between the final scores of the ethics course and moral performance scores before and after role-modeled instruction in both groups. Male nursing students had better moral performance after the intervention, and age did not affect moral performance.

Conclusion: The moral performance of nursing students increased significantly after role-modeled instruction. Further studies are recommended to investigate the effectiveness of different instructional methods on strengthening the moral performance of nursing and midwifery students.

Keywords: Education; Midwifery; Nursing; Professional Ethics; Role Modeling

Extended Abstract

Background and Objective

Role modeling is one of the novel and active educational methods, which is based on modeling and providing concrete and practical examples. Role modeling plays a key role in teaching and learning, which are two useful strategies in the clinical education of medical sciences. Accordingly, much research has shown the importance of role modeling in professional development. Despite the importance of ethics in medical sciences and the key role of role modeling in professional development, there is no published data on the impact of professional ethics instruction using role modeling on the moral performance of nursing and midwifery students in Jiroft, (South Kerman province), Iran. Therefore, this study aimed to fill the existing information gap by examining the effect of role-modeled professional ethics instruction on the moral performance of nursing and midwifery students.

Materials and Methods

This semi-experimental, single-group study with a before-and-after design was conducted in the second half of 2021 in the teaching hospitals of Jiroft University of Medical Sciences with the participation of 7th-semester undergraduate nursing and midwifery students who were selected using the census sampling method. The required data were collected using the nurses' moral performance questionnaire and midwifery codes of ethics questionnaire (online version) administered before and one month after the intervention. The educational content was prepared based on reliable sources and a review of the texts. The validity of the prepared educational content was confirmed by a 7-person team consisting of academic staff members of the Jiroft School of Nursing and Midwifery. In order to initiate the educational intervention, nursing students were divided into 8 groups of 5 people and 1 group of 4 people, and midwifery students were assigned into 3 groups of 5 people. For one week, every morning from Saturday to Thursday, nursing students in the internal and surgical department and midwifery students in the high-risk

pregnancy and gynecological surgery department attended one of the study units related to the 7th academic semester. Each training session lasted 4 hours and 30 minutes. Therefore, the practical training of the principles of professional ethics was taught to the student by the instructor at the bedside and in a role-playing manner during 6 constant sessions as on-the-job training. The data were analyzed in SPSS software (version 16).

Results

A total of 59 students (44 nursing students and 15 midwifery students) were included in the study. In the nursing group, there was a positive and significant correlation between the moral performance score before and after the role modeling instruction ($P < 0.05$, $P = 0.000$, $r = 0.554$). There was also a moderate but insignificant positive correlation between the moral performance score before and after the role modeling instruction in midwifery students ($r = 0.324$, $P < 0.05$, $P = 0.23$). Moreover, a weak non-significant correlation was observed between the final ethics score and moral performance scores before and after the instruction in both groups of students. Male nursing students had better moral performance after the intervention, and age had no effect on moral performance.

Conclusion

The use of role model instruction (role-playing) showed that this educational method can stabilize and institutionalize ethical practice and the level of compliance with professional ethics in nursing and midwifery students. Identification of appropriate professional behaviors and distinction of them from inappropriate non-professional behaviors is one of the goals of instructional courses on nursing and midwifery students' professional ethics. However, this may not be achieved in the purely theoretical education of this course, but in practical education and at the bedside it will be possible according to the results of this study and other studies. Therefore, it is recommended that at the same time or after passing the theoretical credit of professional ethics, practical and model-oriented instruction be carried out by experienced instructors in the hospital to achieve the goals of professional ethics education.

Please cite this article as follows: Soltaninejad A, Salari N, Dastyar N. The Effect of Role-Modeled Professional Ethics Instruction on the Nursing and Midwifery Students' Moral Performance: A Semi-Experimental Study. *Avicenna J Nurs Midwifery Care*. 2023; 31(3): 175-184. DOI: 10.32592/ajnm.31.3.175

بررسی تأثیر آموزش اخلاق حرفه‌ای به شیوه الگومداری بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی: یک مطالعه نیمه تجربی

اعظم سلطانی نژاد^۱ ID، نسیمه سالاری^۱، ندا دستیار^۱ * ID

^۱ دانشکده پرستاری-مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جیرفت، جیرفت، ایران

چکیده

سابقه و هدف: روش آموزش اخلاقی حرفه‌ای می‌تواند تضمین‌کننده عملکرد اخلاقی پرستاران و ماماها باشد. هدف از انجام این مطالعه، تعیین تأثیر آموزش الگومدار اخلاق حرفه‌ای بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری-مامایی بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه نیمه تجربی تک گروهی قبل و بعد در دو گروه مجزا از دانشجویان پرستاری و مامایی، به شیوه سرشماری و از طریق آموزش الگومدار اخلاق حرفه‌ای، طی شش جلسه برای هر گروه پنج نفره و در بخش‌های مختلف انجام شد. برای جمع‌آوری داده، پرسش‌نامه عملکرد اخلاقی پرستاران و پرسش‌نامه میزان رعایت کدهای اخلاق حرفه‌ای مامایی به صورت برخط، قبل و یک ماه پس از اتمام مداخله توزیع گردید. داده‌ها با نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ تحلیل شد.

یافته‌ها: در مجموع ۵۹ دانشجو وارد مطالعه شدند. بین نمره عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار به عنوان مداخله، همبستگی مثبت و معناداری در گروه دانشجویان پرستاری ($r=0/554$, $p=0/000$) و همبستگی مثبت اما غیرمعنادار در گروه دانشجویان مامایی وجود داشت ($r=0/324$, $p=0/223$). همبستگی ضعیف غیر معنادار بین نمره پایان ترم اخلاق با نمرات عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش، در هر دو گروه دانشجویان وجود داشت. دانشجویان پرستاری مذکور عملکرد اخلاقی بهتری بعد از مداخله داشتند و سن بر عملکرد اخلاقی تأثیری نداشت.

نتیجه‌گیری: میزان عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری پس از آموزش الگومدار افزایش معناداری داشت. توصیه می‌شود اثر بخشی روش‌های مختلف آموزشی بر تقویت عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی بیشتر مورد مطالعه قرار گیرد.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۹/۰۲
تاریخ ویرایش مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۱۸
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۱۹
تاریخ انتشار مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی همدان محفوظ است.

* نویسنده مسئول: ندا دستیار، دانشکده پرستاری-مامایی جیرفت، دانشگاه علوم پزشکی جیرفت.
ایمیل: nedadastyar98@gmail.com

واژگان کلیدی: آموزش؛ الگومداری؛ اخلاق حرفه‌ای؛ پرستاری؛ مامایی

استناد: سلطانی نژاد، اعظم؛ سالاری، نسیمه؛ دستیار، ندا. بررسی تأثیر آموزش اخلاق حرفه‌ای به شیوه الگومداری بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی: یک مطالعه نیمه تجربی. مجله مراقبت پرستاری و مامایی ابن سینا، تابستان ۱۴۰۲؛ ۳۱(۳): ۱۸۴-۱۷۵.

مقدمه

اخلاق حرفه‌ای مجموعه‌ای از اصول و استانداردهای سلوک بشری است که رفتار افراد و گروه‌ها را در یک ساختار حرفه‌ای تعیین می‌کند و مفهوم آن از علم اخلاق گرفته شده است [۴]. اخلاق پزشکی شاخه‌ای از اخلاق حرفه‌ای است که سعی دارد اخلاقیات را به صورت کاربردی در حیطه علم پزشکی و کارکنان پزشکی وارد نماید [۲]. از جمله مشاغل و حرفه‌های سرنوشت‌ساز که اخلاق در آن جایگاه مهمی دارد، پرستاری و مامایی است [۵]. پابندی به اخلاق در مراقبت، به عنوان هسته مرکزی ارزش‌های پرستاری و مامایی

اخلاق، بخش تفکیک‌ناپذیر و جدانشدنی زندگی است که در هر جامعه‌ای با توجه به نوع فرهنگ آن جامعه تدوین می‌گردد و یکی از عوامل موفقیت جوامع محسوب می‌شود [۱]. اگرچه اخلاق عملی در همه حرفه‌ها و مشاغل که به‌طور مستقیم با ارباب رجوع روبرو هستند، ضروری است ولی در علوم پزشکی این عامل ضرورت بیشتری دارد [۲]. اخلاق، جزء اصلی تمامی ابعاد مراقبتی و یک نیاز جهانی است و از انواع صفات خوب و بد و الگوهای ارتباطی افراد و سازمان‌ها در قبال خویش و دیگران صحبت می‌کند [۳].

نتوانسته بود نسبت به آموزش مبتنی بر مسئله، باعث یادگیری بهتر اصول اخلاقی دانشجویان پرستاری گردد. در مطالعه مروری انجام شده توسط بستانی و همکاران (۲۰۱۵) [۲۲] الگو بودن مربیان کارآموده و متبحر به عنوان یکی از روش های مؤثر در اعتلای اخلاق حرفه ای پرستاری معرفی شده است.

برخلاف اهمیت جایگاه اخلاق در علوم پزشکی و نقش کلیدی روش الگومداری در توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه ای، تأثیر آموزش اخلاق حرفه ای به شیوه الگومداری بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی پس از گذراندن واحد اخلاق حرفه ای به صورت نظری در شهرستان جیرفت انجام نشده است. تنها بیمارستان های آموزشی عمومی و تک تخصصی زنان جنوب کرمان، در شهرستان جیرفت قرار دارند و مددجویان زیادی از شهرستان های تحت پوشش علوم پزشکی جیرفت که ۷ شهرستان می باشند، به این دو بیمارستان مراجعه می کنند از طرفی دانشجویان پرستاری و مامایی علوم پزشکی جیرفت به دلیل گذراندن کارآموزی و انجام کار دانشجویی ارتباط زیادی با مددجویان این دو بیمارستان دارند. لذا هدف این مطالعه، پرکردن شکاف اطلاعاتی موجود با بررسی تأثیر آموزش اخلاق حرفه ای به شیوه الگومداری بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی در شهرستان جیرفت است. امید است این مطالعه بتواند گامی مفید و سازنده در جهت ارتقای عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی بردارد.

روش کار

این مطالعه نیمه تجربی، تک گروهی با طرح قبل و بعد در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ در بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی جیرفت (بیمارستان عمومی امام خمینی (ره) و بیمارستان تک تخصصی آیت الله کاشانی (ره)) انجام گرفته است. جامعه مورد مطالعه را تمامی دانشجویان کارشناسی پرستاری و مامایی ورودی ۹۷ (سایر ورودی ها یا واحد نظری اخلاق حرفه ای در پرستاری یا مامایی را نگذرانده یا در حال گذراندن این واحد بودند؛ در نتیجه وارد مطالعه نشدند) این دانشگاه تشکیل می دادند. در این مطالعه، دانشجویان به روش نمونه گیری سرشماری وارد مطالعه شدند. حجم نمونه بر اساس سرشماری ۵۹ نفر (۴۴ دانشجوی پرستاری و ۱۵ دانشجوی مامایی) بود.

معیارهای ورود به مطالعه شامل: داشتن تمایل به شرکت در مطالعه، دانشجوی ترم هفتم و گذراندن موفق واحد نظری اخلاق حرفه ای در هر دو گروه پرستاری و مامایی بود. دانشجویانی که در بیش از یک جلسه آموزش اخلاق در بالین شرکت نکردند، از پژوهش خارج شدند.

ابزار جمع آوری اطلاعات در این مطالعه سه پرسشنامه بود که به صورت خود گزارش دهی و بر خط تکمیل شد. به دلیل شرایط همه گیری کووید-۱۹، دریافت راحت تر پرسشنامه و صرفه جویی در مصرف کاغذ، پرسشنامه ها به صورت برخط و در

تعریف شده است و نشان دهنده درجه نگرانی برای بیمار و میزان احترام به شخصیت او در حین مراقبت است [۶].

مواردی همچون فراوان بودن معضلات اخلاقی در علوم پزشکی، دشواری تصمیم گیری های اخلاقی در بالین و تعاملات اجتماعی پرستاران و ماماها در راستای ارائه مراقبت های مؤثر به بیمار موجب شده است که پرستاران و ماماها به کسب دانش و مهارت کافی در حوزه اخلاق حرفه ای نیازمند باشند [۷، ۸]. دانشگاه های علوم پزشکی در سطوح کارشناسی می توانند یکی از بهترین محیط ها برای رفع این نیاز باشند [۹]. دانشجویان پرستاری و مامایی آموزش-های نظری در ارتباط با اخلاق حرفه ای می بینند ولی مشخص شده است که دانشجویان در به کارگیری دانش اخلاقی خود در موقعیت های بالینی مختلف توانایی کافی ندارند [۵، ۱۰].

یکی از روش های نوین و فعال آموزشی الگومداری (Role Modeling)، بر اساس آن بر محور الگودهی و ارائه نمونه های عینی و عملی بنا شده است [۱۱]. در این روش مربی تلاش می کند که نمونه رفتار و کردار مطلوب را در معرض دید فراگیر، قرار دهد تا شرایط لازم برای الگوبرداری و تقلید برای وی فراهم آید [۱۲] در روش الگومداری، تأکید روی یادگیری مشاهده ای، ضرورت ایجاد بازخورد سازنده است تا دانشجویان را قادر کند که رفتارهای مشاهده ای را به رفتارهای مهارتی تبدیل کنند [۱۳]. الگومداری در یاددهی و یادگیری که دو استراتژی بسیار مفید در آموزش بالینی علوم پزشکی می باشند، نقش کلیدی دارد و تحقیقات بسیاری اهمیت الگومداری را در توسعه حرفه ای نشان داده اند [۱۴].

دوگيوته در ۲۰۰۴ در تحقیق خود به این نتیجه رسیده است که ارزش های فردی و حرفه ای دانشجویان در اثر گذشت زمان دچار تغییر می شود. از این رو الگوبداری و آموزش عملی نقش های بسیار مهمی در زمینه اخلاق حرفه ای دارند [۱۵]. با وجود این که ثابت شده است که آموزش اخلاق حرفه ای در پرورش توانایی اخلاقی پرستاران و ماماها مؤثر است [۱۶]؛ اما سطوح آموزشی، محتوای آموزشی و روش تدریس از مؤلفه های بسیار اساسی در میزان یادگیری افراد هستند [۱۷]. برای مثال شواهد نشان می دهد که روش های سنتی آموزش برای افزایش آگاهی و دانش افراد کافی هستند؛ اما نمی توانند در مورد تغییر عملکرد افراد به همان اندازه مؤثر باشند [۱۸]. از طرفی مشخص شده است که روش های نوین و فعال آموزش در بهبود عملکرد اخلاقی افراد مؤثر هستند [۱۹]. جاسمی و همکاران (۲۰۲۲) [۲۰] در مطالعه خود اثر آموزش کدهای اخلاقی پرستاری از طریق روش های ایفای نقش و سخنرانی را، بر حساسیت اخلاقی و عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری شهر ارومیه مقایسه کردند و نشان دادند که عملکرد اخلاقی و حساسیت اخلاقی دانشجویان پس از تدریس اخلاق به صورت ایفای نقش در مقایسه با روش سخنرانی، به طور معنی داری بهتر بود. از طرفی در مطالعه خطیبیان و همکاران (۲۰۱۹) [۲۱] نیز روش سخنرانی

پرستاری و مامایی ورودی ۹۷ را از اداره آموزش دریافت کرد. با برقراری تماس تلفنی، آن‌ها را به حضور در دانشکده دعوت نمود. سپس در خصوص اهداف، نحوه انجام پژوهش و اختیاری بودن شرکت در آن به افراد توضیحات کامل داد و از آنان رضایت کتبی گرفت. سپس به منظور انجام پیش‌آزمون، یک لینک پرسش‌نامه آنلاین (شامل: اطلاعات فردی و پرسش‌نامه سنجش عملکرد اخلاقی پرستاران) برای دانشجویان پرستاری و یک لینک دیگر (شامل: اطلاعات فردی و پرسش‌نامه میزان رعایت کدهای اخلاق حرفه‌ای مامایی) برای دانشجویان مامایی ارسال شد. پرسش‌نامه‌ها از طریق بستر ارتباطی واتساپ ارسال شد. همه دانشجویان، محقق را از تکمیل پرسش‌نامه‌ها مطلع می‌کردند. هنگامی که تمامی آنان لینک پرسش‌نامه را تکمیل کردند، مداخله آموزشی شروع شد.

بدین‌جهت دانشجویان پرستاری به هشت گروه پنج نفره و یک گروه چهارنفره و دانشجویان مامایی به سه گروه پنج نفره تقسیم‌بندی شدند. دانشجویان پرستاری به مدت یک هفته، هر صبح از شنبه تا پنجشنبه در بخش داخلی و جراحی و دانشجویان مامایی نیز به مدت یک هفته، هر صبح از شنبه تا پنجشنبه در بخش بارداری پرخطر و جراحی زنان طی گذراندن یکی از واحدهای کارآموزی، مربوط به ترم تحصیلی هفتم حضور یافتند. زمان هر جلسه کارآموزی ۵ ساعت و ۳۰ دقیقه بود. برای انجام آموزش به شیوه الگومداری برای هر رشته یک مربی (با تحصیلات کارشناسی ارشد پرستاری با سابقه تدریس پرستاری و تدریس واحد نظری اخلاق پرستاری و یک مربی مامایی با تحصیلات کارشناسی ارشد مامایی با سابقه تدریس مامایی و تدریس واحد نظری اخلاق مامایی) و با نظر مساعد کمیته اخلاق دانشگاه برای آموزش اخلاق به شیوه الگومداری انتخاب شد؛ بنابراین آموزش اخلاق حرفه‌ای در بالین و به شیوه الگومداری (ایفای نقش) طی شش جلسه پشت سرهم اجرا گردید و مربی اصول اخلاق حرفه‌ای را طی کارآموزی و اصول مراقبت از بیمار را به صورت عملی به دانشجو آموزش می‌داد.

یک ماه پس از اتمام مداخله، پژوهشگر به منظور انجام پس‌آزمون، دوباره نشانی لینک پرسش‌نامه‌هایی که در مرحله پیش‌آزمون تکمیل شده بود؛ از طریق بستر ارتباطی واتساپ برای تک‌تک دانشجویان ارسال کرد و تمامی آنان پرسش‌نامه آنلاین را تکمیل کردند.

جهت تجزیه و تحلیل داده از آزمون‌های مان ویتنی یو، تی مستقل، کروسکال والیس، ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن استفاده شد. آزمون‌های آماری انجام‌شده جهت آنالیز داده در ذیل هر جدول به همراه نتایج آن آزمون آورده شده است و وضعیت نرمال بودن توزیع داده‌های کمی مانند سن و نمرات اخلاق شامل نمره اخلاق پایان ترم، نمره عملکرد اخلاقی قبل از آموزش الگومدار اخلاق و نمره عملکرد اخلاقی پس از آموزش اخلاق الگومدار نیز در بخش نتایج آورده شده است.

بستر واتساپ ارسال و دریافت گردید.

بخش اول پرسش‌نامه اطلاعات فردی شامل: سن، جنسیت، ترم و رشته تحصیلی بود. بخش دوم پرسش‌نامه سنجش عملکرد اخلاقی پرستاران و بخش سوم پرسش‌نامه میزان رعایت کدهای اخلاق حرفه‌ای مامایی بود.

پرسش‌نامه سنجش عملکرد اخلاقی پرستاران: این پرسش‌نامه دارای ۳۴ گویه است که پاسخگویی به آن‌ها به صورت لیکرت شش‌گزینه‌ای از ۰ (نمی‌دانم) تا ۵ (همیشه) است. نمره کل پرسش‌نامه بین ۰-۱۷۰ است که نمرات بالاتر عملکرد اخلاقی بهتر را نشان می‌دهد. به طوری که نمره بین ۰-۵۶ عملکرد ضعیف، نمره بین ۵۷-۱۱۳ عملکرد متوسط و نمره بالاتر از ۱۱۳ بیانگر عملکرد مطلوب از لحاظ اخلاقی است. روایی و پایایی این پرسش‌نامه در مطالعه پورزنجانی و همکاران (۲۰۱۴) [۲۳] تأیید شده است و پایایی آن با آلفای کرونباخ بررسی و ۰/۹۴ گزارش گردیده است.

پرسش‌نامه میزان رعایت کدهای اخلاق حرفه‌ای مامایی: این پرسش‌نامه توسط شاعلی و همکاران (۲۰۱۶) [۲۴] بر اساس کدهای اخلاق حرفه‌ای مامایی جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است. این پرسش‌نامه دارای ۶۱ گویه در چهار حیطة (تعهدات حرفه‌ای، ارائه خدمات مامایی به مددجو و همکاران، ارتباط با همکاران و ارتباط با خود) است. پاسخگویی به گویه‌های این پرسش‌نامه به صورت لیکرت پنج‌گزینه‌ای از ۰ (انجام نمی‌دهم) تا ۴ (همیشه انجام می‌دهم) است. در نهایت نمره کلی پرسش‌نامه ۲۴۴ می‌شود و نمرات بالاتر نشان دهنده رعایت بیشتر کدهای اخلاقی است به گونه‌ای که نمره خیلی ضعیف ۰-۴۹، نمره ضعیف ۵۰-۹۸، نمره متوسط ۹۹-۱۴۶، نمره خوب ۱۹۵-۱۴۷ و نمره خیلی خوب ۲۴۴-۱۴۸ در میزان رعایت کدهای اخلاقی است. پایایی این پرسش‌نامه در مطالعه شاعلی و همکاران (۲۰۱۶) [۲۴] با آلفای کرونباخ بررسی و ۰/۹۱ گزارش شده است. روایی آن در مطالعه خلیلی و همکاران (۲۰۱۷) [۲۵] با ضریب همبستگی پیرسون بررسی و ۰/۹۷ گزارش گردید.

محتوای آموزشی بر اساس منابع معتبر و مروری بر متون تهیه شد [۲۶، ۲۷]. اعتبار محتوای آموزشی تهیه‌شده، توسط گروه هفت نفره متشکل از اعضای هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی جیرفت تأیید شد. در این محتوا اصول اخلاق زیستی (خودمختاری، سودرسانی، عدم زیان رسانی و عدالت)، مهارت‌های برقراری ارتباط با بیمار، شناسایی رفتارهای حرفه‌ای مناسب و تمایز آن با رفتارهای غیرحرفه‌ای، شناسایی موقعیت‌های اخلاقی، چگونگی انجام تصمیم‌گیری اخلاقی و چگونگی رعایت کدهای اخلاقی در حرفه پرستاری و مامایی به شیوه الگومداری به دانشجویان آموزش داده شد.

پس از دریافت کد اخلاق، دریافت معرفی‌نامه از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه و بعد از هماهنگی با مسئولین دانشکده پرستاری و مامایی، محقق اطلاعات تماس دانشجویان

نتایج

توزیع نمرات اخلاق حرفه ای (شامل نمره پایان ترم اخلاق، نمره عملکرد اخلاقی قبل و بعد از مداخله) در گروه دانشجویان پرستاری، فقط نمره قبل از مداخله توزیع نرمال داشت و نمره پایان ترم اخلاق و نمره بعد از مداخله توزیع غیرنرمال داشت. در گروه دانشجویان مامایی نیز توزیع نمرات پایان ترم اخلاق حرفه ای غیرنرمال بود ولی نمرات قبل و بعد از مداخله توزیع نرمال داشت. توزیع سن در هر دو گروه دانشجویان پرستاری و مامایی غیرنرمال بود.

نمره پایان ترم اخلاق، نمره عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق بر حسب سن دانشجویان مامایی تفاوت معناداری نداشتند که به ترتیب $P=0/99$ ، $P=0/73$ و $P=0/86$ با آزمون مان ویتنی یو به دست آمد. در گروه دانشجویان پرستاری نیز تفاوت معناداری بر حسب سن دانشجویان مشاهده نشد. اطلاعات بیشتر در جدول شماره ۳ نمایش داده شده است.

در مجموع ۵۹ نفر (۴۴ نفر دانشجوی پرستاری و ۱۵ نفر دانشجوی مامایی) وارد مطالعه شدند. سن در هر دو گروه و جنسیت در گروه دانشجویان پرستاری بین دانشجویان متفاوت بود. همه دانشجویان (پرستاری و مامایی) ترم هفتم کارشناسی بوده و درس اخلاق را ترم قبل گذرانیده و نمره قبولی دریافت کرده بودند. بیشتر دانشجویان پرستاری مذکر بودند. مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان دو گروه در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

در این مطالعه دانشجویان دو گروه (پرستاری و مامایی)، یک نمره پایان ترم اخلاق و دو نمره عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق حرفه ای در بالین داشتند. میانگین و انحراف معیار این نمرات در دو گروه در جدول شماره ۲ نشان داده شده است. بر اساس آزمون کولموگراو اسمیرنوف در بررسی نرمال بودن

جدول ۱: مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان پرستاری مامایی

متغیرهای جمعیت شناختی	دانشجویان پرستاری	دانشجویان مامایی
میانگین و انحراف معیار	۱/۵۶ ± ۲۱/۴۸	۱/۲۲ ± ۲۲/۰۷
سن		
حداقل	۲۰	۲۱
حداکثر	۲۷	۲۵
جنسیت		
مذکر (تعداد و درصد)	۲۳ (۵۲/۲۷)	۰
مؤنث (تعداد و درصد)	۲۱ (۴۷/۷۲)	۱۵ (۱۰۰)

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار نمرات اخلاق حرفه ای دانشجویان پرستاری و مامایی

نمرات اخلاق حرفه ای	دانشجویان پرستاری	دانشجویان مامایی
میانگین و انحراف معیار	۱/۲۰ ± ۱۷/۶۴	۱۷/۲۷ ± ۱/۴۳
نمره پایان ترم اخلاق حرفه ای		
حداقل	۱۵	۱۵
حداکثر	۲۰	۲۰
میانگین و انحراف معیار	۱۴۳/۹۰ ± ۱۸/۶۷	۱۸۴/۷۳ ± ۱۷/۰۶
نمره عملکرد اخلاقی قبل از مداخله آموزشی		
حداقل	۸۶	۱۵۳
حداکثر	۱۷۰	۲۱۳
میانگین و انحراف معیار	۱۵۵/۴۰ ± ۱۶/۷۹	۲۰۱/۱۳ ± ۳۳/۸۱
نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله آموزشی		
حداقل	۹۸	۱۲۶
حداکثر	۱۷۰	۲۴۴

جدول ۳: تفاوت نمرات اخلاق حرفه ای بر حسب گروه های سنی دانشجویان پرستاری مامایی

گروه های سنی دانشجویان	ویژگی های آزمون	نمره پایان ترم اخلاق حرفه ای	نمره عملکرد اخلاقی قبل از مداخله آموزشی	نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله آموزشی
دانشجویان پرستاری	آماره آزمون	۰/۰۸	۱/۴۵	۱/۷۸
گروه ۱ (۲۰-۲۲ سال)	درجه آزادی	۲	۲	۲
گروه ۲ (۲۳-۲۵ سال)	P-Value*	۰/۹۵	۰/۴۸	۰/۴۱
گروه ۳ (بالای ۲۵ سال)				
دانشجویان مامایی	آماره آزمون	۱۳	۱۱	۱۴
گروه ۱ (۲۱-۲۳ سال)	درجه آزادی	۱	۱	۱
گروه ۲ (۲۴-۲۶ سال)	P-Value**	۰/۹۹	۰/۷۳	۰/۸۶

* Independent – sample Kruskal-Wallis test

** Independent- samples Mann-Whitney U Test

پرستاری، همبستگی قوی مثبت بین نمره عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق در بالین وجود دارد ($r=0/554$) که از لحاظ آماری نیز معنادار بود ($P=0/000$, $P<0/05$) و نمره پایان ترم اخلاق با نمرات عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق همبستگی ضعیف منفی داشت. در گروه مامایی نیز همبستگی ضعیفی بین نمره پایان ترم اخلاق و نمرات عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق وجود داشت ولی بین نمره عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق همبستگی مثبت متوسط اما غیرمعنادار وجود داشت ($r=0/324$, $P>0/05$, $P=0/23$).

بر حسب جنسیت دانشجویان پرستاری، نمره پایان ترم اخلاق در دانشجویان مذکر بالاتر بود ولی تفاوت معناداری با دانشجویان دختر نداشت ($P=0/73$). میانگین و انحراف معیار نمره عملکرد اخلاقی قبل از آموزش الگومدار اخلاق در دانشجویان مؤنث کمی بیشتر بود که تفاوت معناداری با دانشجویان مذکر نداشت ($0/63$) و میانگین و انحراف معیار نمره عملکرد اخلاقی بعد از آموزش الگومدار اخلاق در دانشجویان مذکر بیشتر از دانشجویان مؤنث بود و از لحاظ آماری نیز تفاوت معنادار داشت ($P=0/02$). جزئیات بیشتر در جدول شماره ۴ نمایش داده شده است. نتایج جدول شماره ۵ نشان می دهد که در گروه دانشجویان

جدول ۴: نمرات اخلاق دانشجویان پرستاری بر حسب جنسیت

نمرات اخلاق حرفه ای	جنسیت	دانشجویان پرستاری
نمره پایان ترم اخلاق حرفه ای	مذکر	$17/70 \pm 1/18$
	مؤنث	$17/57 \pm 1/24$
	P- Value*	0/73
	t	0/33
نمره عملکرد اخلاقی قبل از مداخله آموزشی	درجه آزادی	41/13
	مذکر	$142/60 \pm 20/44$
	مؤنث	$145/33 \pm 16/91$
	P- Value**	0/63
نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله آموزشی	t	-0/48
	درجه آزادی	42
	مذکر	$160/91 \pm 12/68$
	مؤنث	$149/38 \pm 18/87$
نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله آموزشی	P- Value*	0/02
	t	2/35
	درجه آزادی	42

* Independent- samples Mann-Whitney U Test

** T- test

جدول ۵: رابطه بین نمرات اخلاق حرفه ای دانشجویان پرستاری و مامایی

دانشجویان پرستاری		دانشجویان مامایی		نمرات اخلاق حرفه ای
نمره عملکرد اخلاقی قبل از مداخله	نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله	نمره عملکرد اخلاقی قبل از مداخله	نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله	
ضریب همبستگی (sig)	ضریب همبستگی (sig)	ضریب همبستگی (sig)	ضریب همبستگی (sig)	1- نمره پایان ترم اخلاق حرفه ای
0/171	0/086	0/086	0/157	-
0/26	0/95	-	0/577	2- نمره عملکرد اخلاقی قبل از مداخله
0/171	0/554	0/760	0/324	0/26
0/008	0/554	0/157	-	3- نمره عملکرد اخلاقی پس از مداخله
0/000	0/000	0/577	0/238	0/95

*Spearman's rho Correlation

** Pearson Correlation

بحث

هدف از انجام این مطالعه بررسی تأثیر آموزش اخلاق حرفه ای به شیوه الگومداری بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و میزان رعایت اخلاق حرفه ای در دانشجویان مامایی بود. بر اساس نتایج این مطالعه، آموزش اخلاق به صورت الگومداری و به نمایش گذاشتن اصول اخلاقی و چگونگی رفتار در موقعیت های اخلاقی توسط مربی کارآموده باعث افزایش عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی گردید. با توجه به همبستگی مثبت و معنادار نمرات عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق در بالین در گروه دانشجویان پرستاری و همبستگی مثبت هر چند غیر معنادار نمرات عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق در گروه دانشجویان مامایی در این مطالعه می توان نتیجه گرفت که دانشجویانی که نمره عملکرد اخلاقی بالاتری قبل از مداخله داشته اند، یک ماه بعد از مداخله نیز عملکرد اخلاقی بالایی داشتند که نشان می دهد که آموزش الگومدار اخلاق در بالین توانسته است در تثبیت اخلاقی عمل کردن و نهادینه شدن اخلاق در این دانشجویان مؤثر باشد و همبسته نبودن نمرات پایان ترم اخلاق که به صورت نظری و فقط در کلاس درس، تدریس اخلاق انجام شده بود با نمرات عملکرد اخلاقی قبل و بعد از آموزش الگومدار اخلاق در بالین، نشانه تأثیر کم تدریس نظری بر عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی است. در مطالعه مروری انجام شده توسط بستانی (۲۰۱۵) [۲۲] آموزش به شیوه الگومداری، به عنوان یکی از شیوه های مؤثر بر ارتقا کیفیت آموزش اخلاق حرفه ای در پرستاری، معرفی شده است. همچنین در مطالعه مختاری نوری و همکاران (۲۰۱۵) [۲۸] گزارش گردید که الگومداری و استفاده از آن در آموزش پرستاری باعث رشد و تعالی دانشجویان می شود. در مطالعه Bussard Michelle و همکاران (۲۰۱۹) [۱۴] نیز استفاده از الگومداری در شناسایی رفتارهای حرفه ای مناسب و نامناسب در آموزش دانشجویان پرستاری موثر بوده و همه دانشجویان با این روش موافق بودند. شناسایی رفتارهای حرفه ای مناسب و تمایز آن از رفتارهای غیرحرفه ای نامناسب یکی از اهداف آموزش اخلاق حرفه ای دانشجویان پرستاری و مامایی است که در آموزش صرفا تئوریک این درس امکان دستیابی به این هدف ممکن است محقق نشود ولی در آموزش عملی و در بالین طبق نتایج این مطالعه و مطالعه مذکور امکان پذیر خواهد بود. در مطالعه Hamshire و همکاران (۲۰۱۷) [۱۳] در انگلستان الگومداری به عنوان روشی مناسب در جهت بهبود کیفیت آموزش پرستاری هم در دروس تئوری و هم عملی گزارش شد. طی استفاده از آموزش الگومدار، مربی با ایجاد تعامل مؤثر، باعث رشد حرفه ای و انسان دوستانه دانشجو از طریق ایجاد محیط مناسب برای برقراری ارتباط و تعامل مناسب دانشجو با بیمار می شود [۲۸] که یکی از جنبه های آموزش اخلاق حرفه ای نیز توانمندسازی دانشجویان در برقراری ارتباط مؤثر دانشجو با بیمار است و در این مطالعه بهبود عملکرد اخلاقی

دانشجویان پس از آموزش اخلاق حرفه ای در بالین و به صورت ایفای نقش، نشانگر مؤثر بودن روش آموزشی الگومدار است. در مطالعه میرحقی و همکاران (۲۰۱۵) [۲۹] نیز گزارش گردید که استفاده از الگومداری در آموزش پزشکی باعث بهبود انسان دوستی و حرفه گرایی در حرفه های پزشکی می شود که حرفه گرایی و انسان دوستی از اصول مهم آموزش اخلاق حرفه ای دانشجویان پرستاری و مامایی است که در این مطالعه بهبود معناداری در عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری یافت شد. در مطالعه کرباسی و همکاران (۲۰۱۹) [۱۱]، آموزش ارتباط با بیمار با روش ایفای نقش باعث بهبود خود کارآمدی دانشجویان پرستاری شد که یکی از اصول مهم آموزش اخلاق حرفه ای نیز آموزش ارتباط با بیمار است که در این مطالعه نیز به شیوه الگومداری، عملکرد اخلاقی دانشجویان پرستاری و مامایی ارتقا یافت. در مطالعه لارتنی و همکاران (۲۰۱۹) [۲۰]، آموزش ارتباط همدلانه به روش ایفای نقش، سبب افزایش مهارت های ارتباطی دانشجویان اتاق عمل شد و روش ایفای نقش، شیوه آموزشی جذابی برای دانشجویان گزارش گردید که ارتباط همدلانه نیز از جنبه های آموزش اخلاق حرفه ای در این مطالعه بود و نتایج آن هم راستا با نتایج این مطالعه است. در این مطالعه دانشجویان مذکور نمره عملکرد اخلاقی بالاتری نسبت به دانشجویان مؤثر پس از آموزش الگومدار اخلاق داشتند. در برخی مطالعات گزارش شده است که تفاوتی از لحاظ جنسیت در تصمیم گیری اخلاقی وجود ندارد و این به محیط فرهنگی و مذهبی جامعه آن ها مرتبط است [۳۱]؛ اما کیانی و همکاران (۲۰۱۷) [۳۲] دریافتند که مردان در شرایط بلايا و بحران ها عملکرد اخلاقی بهتری دارند. نتایج این مطالعه با نتایج مطالعه حاضر هم راستا و تأییدکننده تأثیر جنسیت مذکر بر عملکرد اخلاقی بهتر است. در این مطالعه تفاوت معناداری بین نمرات عملکرد اخلاقی و سن دانشجویان پرستاری و مامایی یافت نشد. بر اساس نتایج مطالعه مومن نسب و همکاران (۲۰۱۶) [۳۳] در بررسی دیدگاه بیماران، پرستاران و مدیران در مورد میزان تبعیت پرستاران از کدهای اخلاق حرفه ای، همبستگی ضعیفی بین سن پرستاران و میزان تبعیت از کدهای اخلاق پرستاری وجود داشت. در مطالعه انجام شده توسط Yamin (۲۰۲۰) سن بر عملکرد اخلاقی مدیران دانشگاهی تأثیری نداشت [۳۱]؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت که سن به تنهایی بر عملکرد اخلاقی تأثیر ندارد؛ در واقع عوامل متعددی هستند که عملکرد اخلاقی افراد را تحت تأثیر قرار می دهند.

کم بودن تعداد حجم نمونه و قابل تعمیم نبودن نتایج به سایر جوامع و نسنجیدن ماندگاری نتایج در درازمدت از محدودیت های این پژوهش بود. همچنین داده ها به صورت خود گزارشی تکمیل شد که تأیید صحت آن از عهده پژوهشگر خارج بود و به صحت گفته های افراد اعتماد شد. پیشنهاد می شود که این پژوهش برای نمونه های بزرگ تر و در دوره های طولانی مدت تر بکار گرفته شود

نتیجه گیری

استفاده از آموزش الگومدار (ایفای نقش) در این مطالعه نشان داد که این شیوه آموزشی می تواند باعث تثبیت و نهادینه شدن عملکرد اخلاقی و میزان رعایت اخلاق حرفه ای در دانشجویان پرستاری و مامایی شود. از این رو توصیه می شود همزمان یا پس از گذراندن واحد نظری اخلاق حرفه ای دانشجویان پرستاری و مامایی، آموزش عملی و الگومدار توسط مربیان کارآموده و در بالین صورت گیرد تا اهداف آموزش اخلاق حرفه ای محقق گردد.

تشکر و قدردانی

مطالعه حاضر برگرفته از طرح پژوهشی به شماره ۱۵۴ و مصوب کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی جیرفت با کد IR.JMU.REC.1398.056 است. نویسندگان از معاونت تحقیقات و فناوری علوم پزشکی جیرفت، مسئولین دانشکده پرستاری- مامایی و تمامی دانشجویانی که در این پژوهش مشارکت و همکاری

تضاد منافع

نویسندگان هیچ گونه تعارض منافی ندارند.

ملاحظات اخلاقی

مطالعه حاضر برگرفته از طرح پژوهشی است که در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی جیرفت به شماره IR.JMU.REC.1398.056، به ثبت رسیده است. اطلاعات مربوط به اجرای پژوهش، مدت مطالعه، محرمانه بودن و ناشناس بودن داده ها و اختیاری بودن شرکت در مطالعه به طور کامل به شرکت کنندگان داده شد. رضایت آگاهانه کتبی از شرکت کنندگان گرفته شد.

سهم نویسندگان

تمام نویسندگان در نگارش مقاله سهیم بودند.

حمایت مالی

مطالعه حاضر منتج از طرح پژوهشی به شماره ۱۵۴ در دانشگاه علوم پزشکی جیرفت است.

REFERENCES

- Sulmasy DP. Ethics and evidence. *J Clin Ethics*. 2019; **30**(1):56-66. PMID: 30896445
- Keskinbora KH. Medical ethics considerations on artificial intelligence. *J Clin Neurosci*. 2019; **64**:277-82. PMID: 30878282 DOI: 10.1016/j.jocn.2019.03.001
- Andrade G. Medical ethics and the trolley Problem. *J Med Ethics Hist Med*. 2019; **12**(3):1-15. PMID: 31346396
- Kreitmair KV. Medical ethics, moral courage, and the embrace of fallibility. *Acad Med*. 2021; **96**(12):1630-3. PMID: 34524129 DOI: 10.1097/ACM.0000000000004420
- Jafari H, Khatony A, Abdi A, Jafari F. Nursing and midwifery students' attitudes towards principles of medical ethics in Kermanshah, Iran. *BMC Med Ethics*. 2019; **20**(1):26. PMID: 31023304 DOI: 10.1186/s12910-019-0364-z
- Casey M, O'Connor L, Cashin A, Fealy G, Smith R, O'Brien D, et al. Enablers and challenges to advanced nursing and midwifery practice roles. *J Nurs Manag*. 2019; **27**(2):271-7. PMID: 30252173 DOI: 10.1111/jonm.12697
- Ion R, DeSouza R, Kerin T. Teaching ethics: Intersectionality, care failure and moral courage. *Nurse Educ Today*. 2018; **62**:98-100. PMID: 29306753 DOI: 10.1016/j.nedt.2017.12.023
- Turale S, Meechamnan C, Kunaviktikul W. Challenging times: ethics, nursing and the COVID-19 pandemic. *Int Nurs Rev*. 2020; **67**(2):164-7. PMID: 32578249 DOI: 10.1111/inr.12598
- Hajilo P, Torabi M, Eslami Panah M. Relationship between ethical reasoning and professional values among nursing students. *Avicenna J Nurs*. 2022; **30**(1):1-11. DOI:10.32592/ajnm.30.1.1
- Megregian M, Low LK, Emeis C, de Vries R, Nieuwenhuijze M. Midwifery students' expectations of and experiences with ethics education: A qualitative study. *Nurse Educ Today*. 2021; **105**:105035. PMID: 34242906 DOI: 10.1016/j.nedt.2021.105035
- Soltanian A, Khatibi M, Karbasi F. The effects of teaching the communication skills to patients through Role-Playing method on nursing students' Self-Efficacy. *Avicenna J Nurs Midwifery Care*. 2019; **26**(6):357-65. DOI: 10.30699/sjnmf.26.6.357
- Henry-Noel N, Bishop M, Gwede CK, Petkova E, Szumacher E. Mentorship in medicine and other health professions. *J Cancer Educ*. 2019 **34**(4):629-37. PMID: 29691796 DOI: 10.1007/s13187-018-1360-6
- Jack K, Hamshire C, Chambers A. The influence of role models in undergraduate nurse education. *J Clin Nurs*. 2017; **26**(23-24):4707-15. PMID: 28334475 DOI: 10.1111/jocn.13822
- Bussard ME, Lawrence N. Role modeling to teach communication and professionalism in prelicensure nursing students. *Teach Learn Nurs*. 2019; **14**(3):219-23. DOI:10.1016/j.teln.2019.04.005
- Duquette LM. Effects of nursing education on the formation of professional values. [PhD Thesis]. University of Toronto; 2004.
- Govindraj L, Santhosh S, Sunish SC, Gopalakrishnan AV, Chandy SJ, Oommen V, et al. Effectiveness of teaching medical ethics to medical students on an online platform: An analysis of students' perceptions and feedback. *Indian J Med Ethics*. 2023; **VIII**(1):32-38. PMID: 35699300 DOI: 10.20529/IJME.2022.034
- Shirazi F, Heidari S. The relationship between critical thinking skills and learning styles and academic achievement of nursing students. *J Nurs Res*. 2019; **27**(4):e38. PMID: 30676427 DOI: 10.1097/jnr.0000000000000307
- Zhang F, Zhao L, Zeng Y, Xu K, Wen X. A comparison of inquiry-oriented teaching and lecture-based approach in nursing ethics education. *Nurse Educ Today*. 2019; **79**:86-91. PMID: 31108384 DOI: 10.1016/j.nedt.2019.05.006
- Ozgonul L, Alimoglu MK. Comparison of lecture and team-based learning in medical ethics education. *Nurs Ethics*. 2019; **26**(3):903-13. PMID: 28946799 DOI: 10.1177/0969733017731916
- Jasemi M, Goli R, Zabihi RE, Khalkhali H. Educating ethics codes by lecture or role-play; which one improves nursing students' ethical sensitivity and ethical performance more? A quasi-experimental study. *J Prof Nurs*. 2022; **40**:122-9. PMID: 35568451 DOI: 10.1016/j.profnurs.2021.11.002
- Khatiban M, Falahan SN, Amini R, Farahanchi A, Soltanian A. Lecture-based versus problem-based learning in ethics education among nursing students. *Nurs Ethics*. 2019; **26**(6):1753-64. PMID: 29716419 DOI: 10.1177/0969733018767246
- Bostani S. Strategies to promote professional ethics in nursing education system. *DSME*. 2015; **2**(2):13-22.
- Esmailpour Zanjani S, Shadnough N, Khoshgoftar Z, Mashouf S, Shamsi Goshki E. Introduction to codes of ethics for nursing students in Iran. *Medical Ethics Journal*. 2013; **7**(26):11-30
- Shaali M, Shariari M, Abdishahshahan MI. Evaluation of compliance rate of midwives with the codes of professional ethics in maternity and gynecology wards of

- hospitals affiliated with Isfahan University of Medical Sciences in 2016. *Iran J Obstet Gynecol Infertil.* 2018;**21**(3):54-63. DOI:10.22038/IJOGI.2018.11063
25. Khalili A, Shayan A, Khodaveisi M, Masoumi SZ, Soltani F, Havasian MR, et al. Construction of professional ethics questionnaire in midwifery. *Indian J Forensic Med Toxicol.* 2017;**11**(2):237-40. DOI: 10.5958/0973-9130.2017.00104.9
 26. Namadi F, Hemmati-Maslakpak M, Moradi Y, Ghasemzadeh N. The effects of nursing ethics education through case-based learning on moral reasoning among nursing students. *Nurs Midwifery Stud.* 2019;**8**(2):85-90.
 27. Zahedi F, Sanjari M, Aala M, Peymani M, Aramesh K, Parsapour A, et al. The code of ethics for nurses. *Iranian J Public Health.* 2013;**42**:1-8. PMID: 23865008
 28. Nouri JM, Ebadi A, Alhani F, Rejeh N. Growing up and role modeling: a theory in Iranian nursing students' education. *Glob J Health Sci.* 2015;**7**(2):273-83. PMID: 25716391 DOI: 10.5539/gjhs.v7n2p273
 29. Mirhaghi A, Karimi MH, Sharafi S, Emami ZA. Role modeling: a precious heritage in medical education. *Acta Fac Medicae Naissensis.* 2015;**32**(1):31-42. DOI: 10.1515/afmnai-2015-0003
 30. Larti N, Ashouri E, Aarabi A. Effect of a role-playing based training program about empathy with patient on communication skills scores of operating room students: a quasi-experimental study. *Educ Strategy Med Sci.* 2019;**11**(6):139-46. DOI: 10.29252/edcbmj.11.06.19
 31. Yamin MA. The relationship between right ethical behavior perspective, demographic factors, and best ethical performance. *IRMM.* 2020;**10**(1):27-39.
 32. Kiani M, Fadavi M, Khankeh H, Borhani F. Personal factors affecting ethical performance in healthcare workers during disasters and mass casualty incidents in Iran: a qualitative study. *Med Health Care Philos.* 2017;**20**(3):343-51. PMID: 28220344 DOI: 10.1007/s11019-017-9752-7
 33. Momennasab M, Koshkaki AR, Torabizadeh C, Tabei SZ. Nurses' adherence to ethical codes: The viewpoints of patients, nurses, and managers. *Nurs Ethics.* 2016;**23**(7):794-803. PMID: 26008848 DOI: 10.1177/0969733015583927